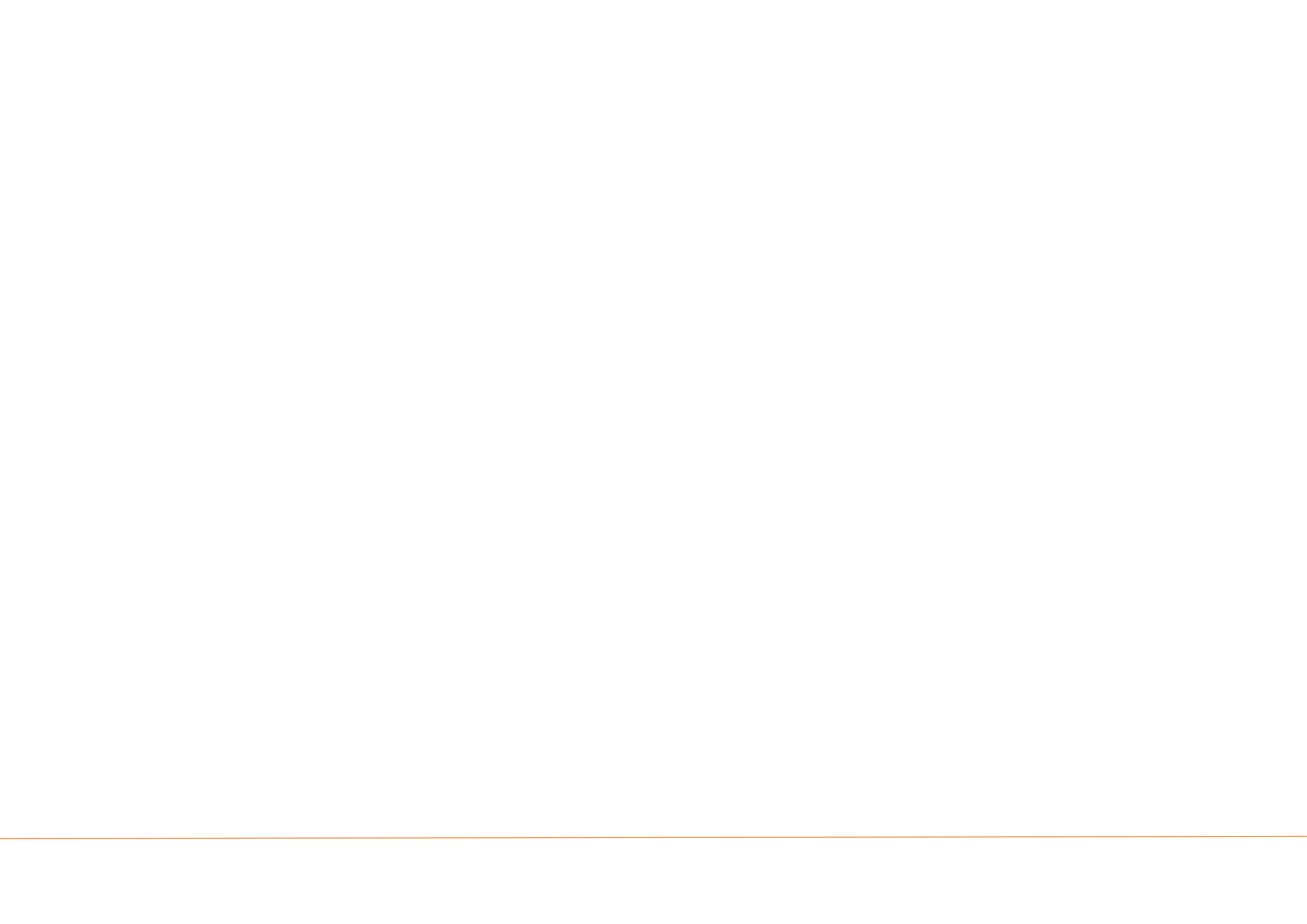

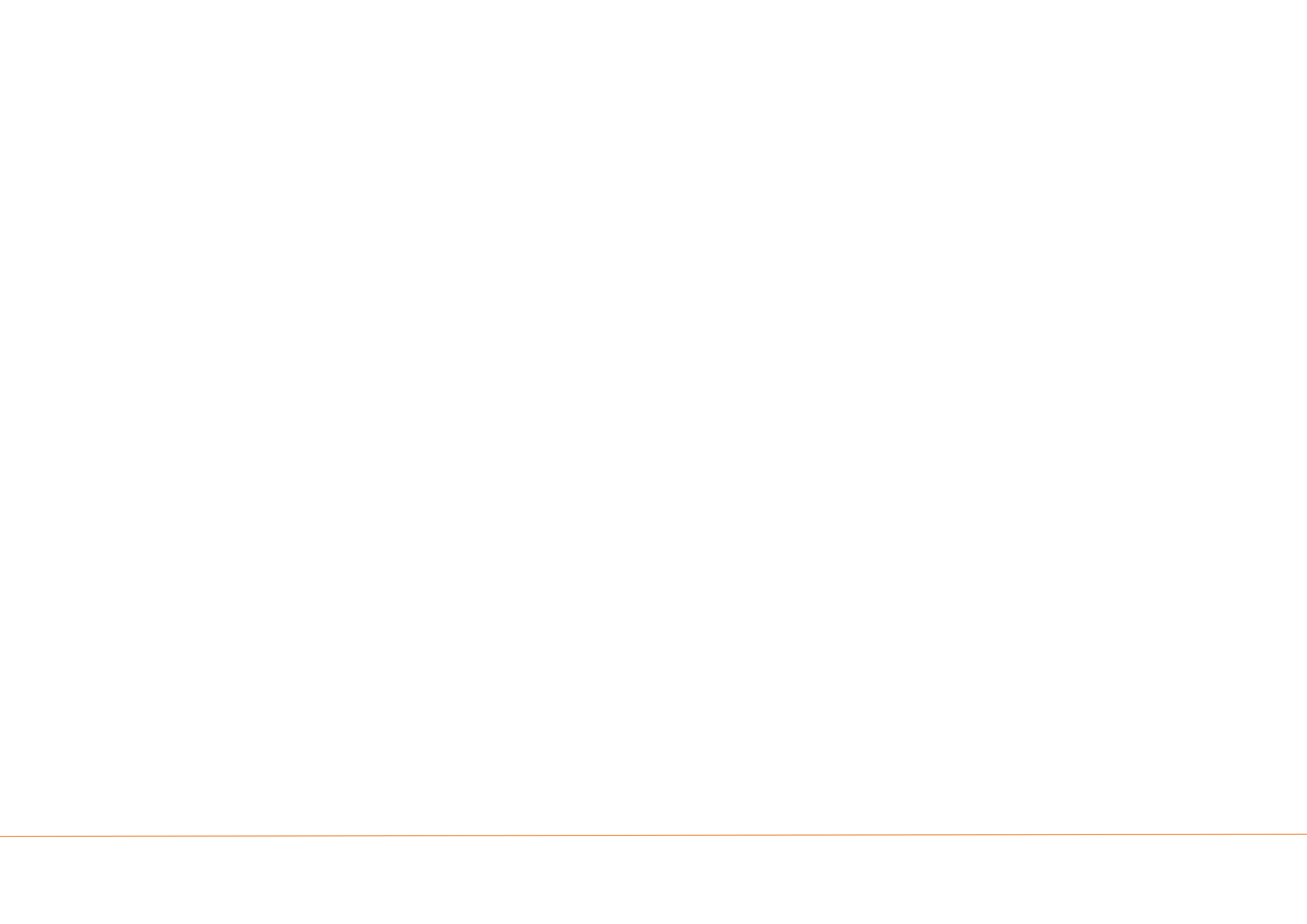

Defensie Ondersteuningscommando
Ministerie van Defensie

JAARVERSLAG 2025

Centraal Militair Hospitaal

Jaarverslag 2025

Centraal Militair Hospitaal

Colofon

Uitgever:

Centraal Militair Hospitaal
Lundlaan 1
3584 EZ Utrecht
Nederland

Hoofdredactie:

Kolonel Rik Bergman

Redactie:

Majoor Stephan van der Wal BComm

Tekst en samenstelling:

Arjan van Brummen
Christel Swagemakers
Sonja Hutjens-Groenendal
Coen van Kasteel
Mehdi Banaeyan
Stephan van der Wal

Fotografie:

Media Centrum Defensie
Centraal Militair Hospitaal
UMC Utrecht
David Stevens (p 33)

Vormgeving en opmaak:

Afdeling Communicatie
Centraal Militair Hospitaal

Druk:

Deze uitgave wordt digitaal aangeboden.

Contact:

Voor vragen of opmerkingen over dit jaarverslag kunt u contact opnemen met de afdeling Communicatie van het Centraal Militair Hospitaal via redactie.cmh@mindef.nl of telefoonnummer +31 (0)30 250 2000.

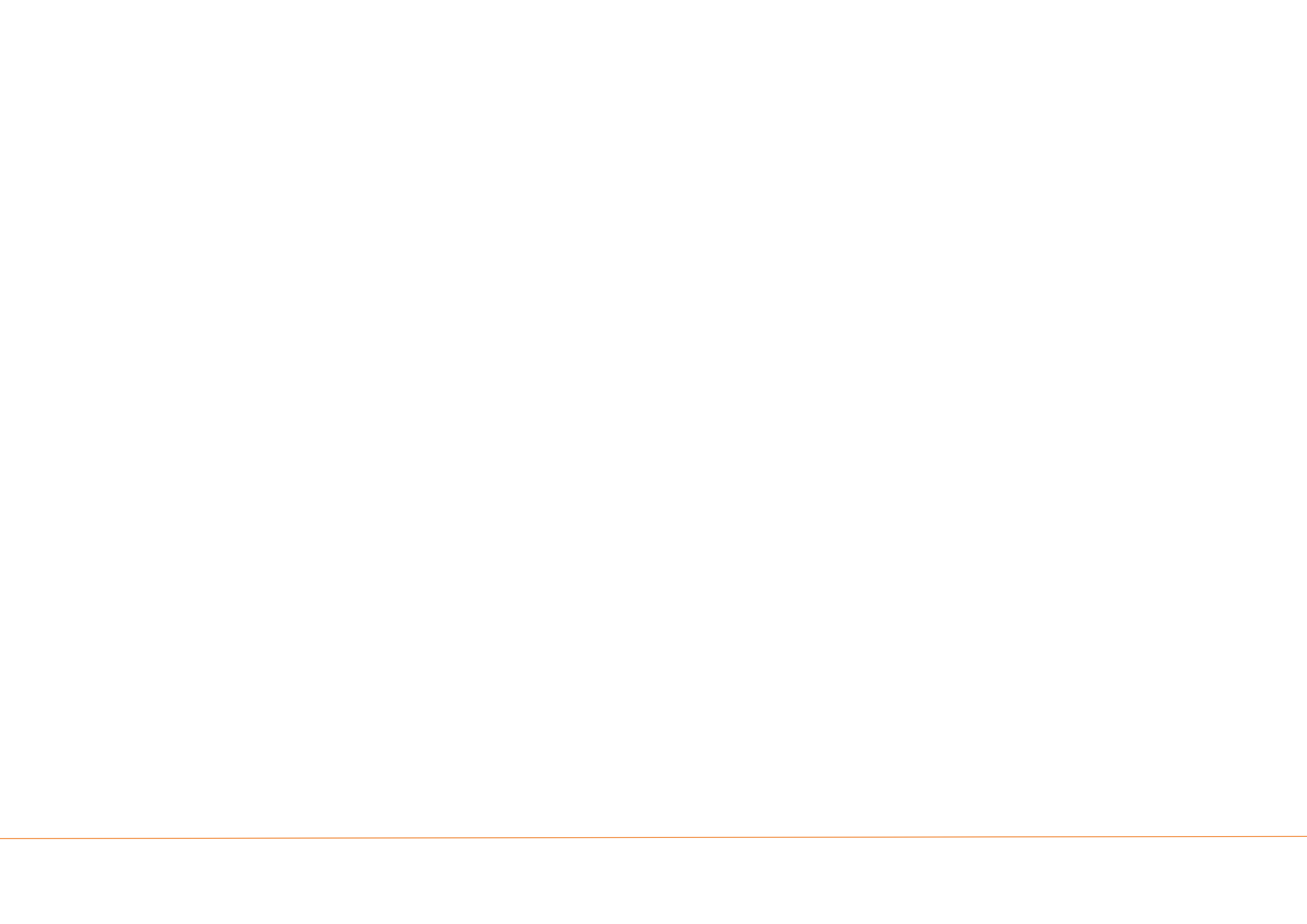
© 2026 Centraal Militair Hospitaal,
alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	9
2. Missie, visie en kernwaarden	11
3. Het CMH in 2025	17
<i>Voorbereid op zorg in uitzonderlijke omstandigheden</i>	20
4. Kerncijfers 2025	23
<i>Over keuzes, carrière en bijdrage aan Defensie</i>	26
5. Zorg in 2025	33
Zorg voor militairen wereldwijd	36
<i>Oogmetingen op Curacao, uitdagingen in het Caribisch gebied</i>	38
6. Bedrijfsvoering	43
<i>De Cup-a-soup van de bloedvoorziening</i>	46
Luitsteren, leren en verbeteren	50
7. Strategische samenwerking	53
<i>Weerbare zorg in de praktijk</i>	56

01

Informatiebalie

- ↑ Foyer/Restaurant Balie 2 - 10 →
- ↑ Apotheek Vaccinatie/Bloedafname →
- ↑ UMC Utrecht Lift, trap →
- ↑ Calamiteitenhospitaal Toiletten ↑

Voorwoord van de Commandant

Voor u ligt het jaarverslag 2025 van het Centraal Militair Hospitaal (CMH). In dit verslag leest u hoe wij het afgelopen jaar hebben gewerkt aan goede zorg voor militairen én aan onze rol in de samenleving.

2025 was een jaar met veel veranderingen. De wereld om ons heen is onrustig. Dat merken ook wij. Defensie moet klaar zijn voor moeilijke situaties. Het CMH speelt daarin een belangrijke rol. Wij zorgen dat militairen de zorg krijgen die zij nodig hebben om te herstellen en weer inzetbaar te zijn. Dat doen wij elke dag, in Nederland en in samenwerking met partners in binnen- en buitenland.

Tegelijk blijven wij oog houden voor de mens achter de militair. Goede zorg gaat niet alleen over medische handelingen. Het gaat ook over luisteren, aandacht en respect. In 2025 hebben wij daarom verder gewerkt aan veilige zorg, korte wachttijden en duidelijke communicatie. De hoge waardering van onze patiënten laat zien dat deze aanpak werkt.

Wij hebben ook geïnvesteerd in onze organisatie en onze mensen. Met een nieuwe organisatiestructuur, extra collega's en moderne systemen bouwen wij aan een sterke basis voor de toekomst. Daarnaast hebben wij belangrijke stappen gezet in de voorbereiding op zorg in uitzonderlijke omstandigheden, zoals bij grote crises of conflicten. Dat vraagt veel van onze medewerkers. Ik ben trots op hun inzet, flexibiliteit en vakmanschap.

Het CMH staat er niet alleen voor. Wij werken nauw samen met het UMC Utrecht en andere zorgpartners. Samen zorgen wij voor goede opvang, behandeling en begeleiding van militairen, ook als zij uit het buitenland worden teruggebracht. Deze samenwerking is van grote waarde, nu en in de toekomst.

In dit jaarverslag laten wij zien wat wij doen voor militairen, hun families en de samenleving. Wij laten zien hoe wij werken aan kwaliteit, veiligheid en betrouwbaarheid. En hoe wij, elke dag opnieuw, proberen het verschil te maken.

Ik wil alle medewerkers van het CMH bedanken voor hun inzet in 2025. Ook dank ik onze partners voor de goede samenwerking. Samen zorgen wij ervoor dat militairen op ons kunnen rekenen.

Ik wens u veel leesplezier.

Kolonel Rik Bergman
Commandant Centraal Militair Hospitaal

02

Missie,
visie en
kernwaarden

“Het verschil maken”

Wij zorgen er voor dat militairen weer militair kunnen zijn en blijven. Ons (be)handelen staat in het teken van de militaire patiënt en collega. Het motto van het CMH is dan ook “Het verschil maken”! Hiertoe leveren wij zo optimaal mogelijke medisch-specialistische zorg aan militairen met als doel de gezondheid én inzetbaarheid te herstellen, behouden en verbeteren. Naast deze veelomvattende taak, dragen wij ook bij aan het voorbereiden en inzetten van militair geneeskundig zorgpersoneel tijdens operationele taken.

Vanuit het oogpunt ‘snel aan de beurt, korte wachttijden’ maar ook binnen de context van ‘militaire spoed’ streven wij ernaar zoveel mogelijk zorg volgens het one-stop-shop principe in te richten. Zo kan, in samenwerking met verwijzers uit de eerstelijnsgezondheidszorg en de gehele zorgketen zowel binnen als buiten Defensie, militaire zorg op maat geleverd worden. Zorg die aansluit op de militaire cultuur en inzetbaarheid.

Militairen, hun commandanten en onze samenwerkingspartners kunnen op ons rekenen. Wij bieden gegarandeerde zorg, niet alleen in acute situaties en tijdens langdurige behandelingen maar juist ook bij voorbereiding op uitzending. Op het CMH kun je bouwen!

Door innovatie, toewijding en doorzettingsvermogen zorgen wij ervoor dat militairen sneller herstellen en weer inzetbaar zijn, dat zij weer kunnen doen waar ze goed in zijn. Wij zetten die extra stap voor onze patiënten, partners en collega’s. Met hart voor de zaak én voor elkaar.

Missie

Centraal staat hierbij de menselijke maat; zorg is persoonlijk, snel, biedt gegarandeerde opvang en is altijd gericht op militaire inzet. Het zorgpersoneel in het CMH spreekt de taal van de militair en houdt waar mogelijk rekening met de specifieke wensen en behoeften van deze patiëntgroep. Het CMH is hét ziekenhuis waar de militair naartoe wordt doorverwezen, zich welkom voelt en waar ons personeel trots op is!

Behandelingen zijn dus niet slechts gericht op herstel, maar met name ook op de inzetbaarheid van de militair. De tijd en aandacht waarmee onze patiënten worden gezien en behandeld bieden ruimte en dragen bij aan een prettig en veilig werkklimaat. Het CMH is een goede leer- en werkomgeving voor zowel ons eigen personeel als voor externe militair geneeskundigen. Wij houden intensief contact met de gehele (zorg)keten en bieden onder andere praktische tewerkstelling (PTW), stageplaatsen en diverse bij- en nascholingen voor militair zorgpersoneel.

Visie

“Het verschil maken”. Dat doen we bij het CMH niet alleen voor onze patiënt door middel van militaire medische kennis en ervaring, maar dat doen we ook voor de Krijgsmacht door gegarandeerde operationele capaciteit en focus op inzetbaarheid te bieden. In nauwe samenwerking met strategische partners zoals het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMC Utrecht), zetten wij onze expertise in om snelle, efficiënte en kwalitatief hoogwaardige zorg te bieden.

Deze samenwerking met het UMC Utrecht is niet de enige meerwaarde die het CMH biedt; denk ook aan curatieve zorg, inzetbaarheidsadvies, gegarandeerde opvang van militaire- en burgerslachtoffers in het Calamiteitenhospitaal, uitzendbare geneeskundige capaciteit, operationele bloedvoorziening en specifieke militair operationele gezondheidszorgexpertise. Stuk voor stuk belangrijke pijlers.

Daarnaast staan ook kwaliteitsbehoud en -verbetering hoog in het vaandel! Wij zorgen ervoor dat we nu en in de toekomst de beste zorg leveren. Vanaf het moment dat de militair bij ons binnenkomt tot aan het moment van volledige inzetbaarheid; dankzij de korte lijnen en goede contacten met zorgaanbieders binnen Defensie en onze betrokkenheid met het volledige zorgsysteem kunnen wij blijven optimaliseren.

Altijd paraat

Vanuit het CMH staan wij 24/7 paraat om medische ondersteuning te bieden, waar en wanneer dat nodig is. Of het nu gaat om een missie in een conflictgebied, een rampenoperatie of een grootschalige militaire oefening; onze medische teams en faciliteiten staan altijd stand-by.

Het CMH is méér dan een ziekenhuis. Wij zijn de ruggengraat van de militaire inzetbaarheid! Dankzij onze specialistische zorg blijven militairen sterk, inzetbaar en klaar om te beschermen wat ons dierbaar is. Samen maken wij het verschil – elke dag opnieuw.

Kernwaarden

Het Centraal Militair Hospitaal, zorg met aandacht. Door de best mogelijke zorg wil het CMH militairen zo snel mogelijk weer inzetbaar maken en te houden.

Militair gericht

Bij het Centraal Militair Hospitaal begrijpen we de unieke wereld waarin militairen leven en werken. Onze zorg sluit aan bij de militaire cultuur en specifieke behoeften van onze patiënten. We spreken de taal van de militair, kennen hun uitdagingen en houden rekening met hun inzetbaarheid. Door deze betrokkenheid voelen militairen zich bij ons begrepen, veilig en welkom. Het CMH is meer dan een ziekenhuis; het is een plek waar de militair centraal staat, en waar zorg op maat wordt geleverd met oog voor hun unieke situatie.

Betrouwbaar

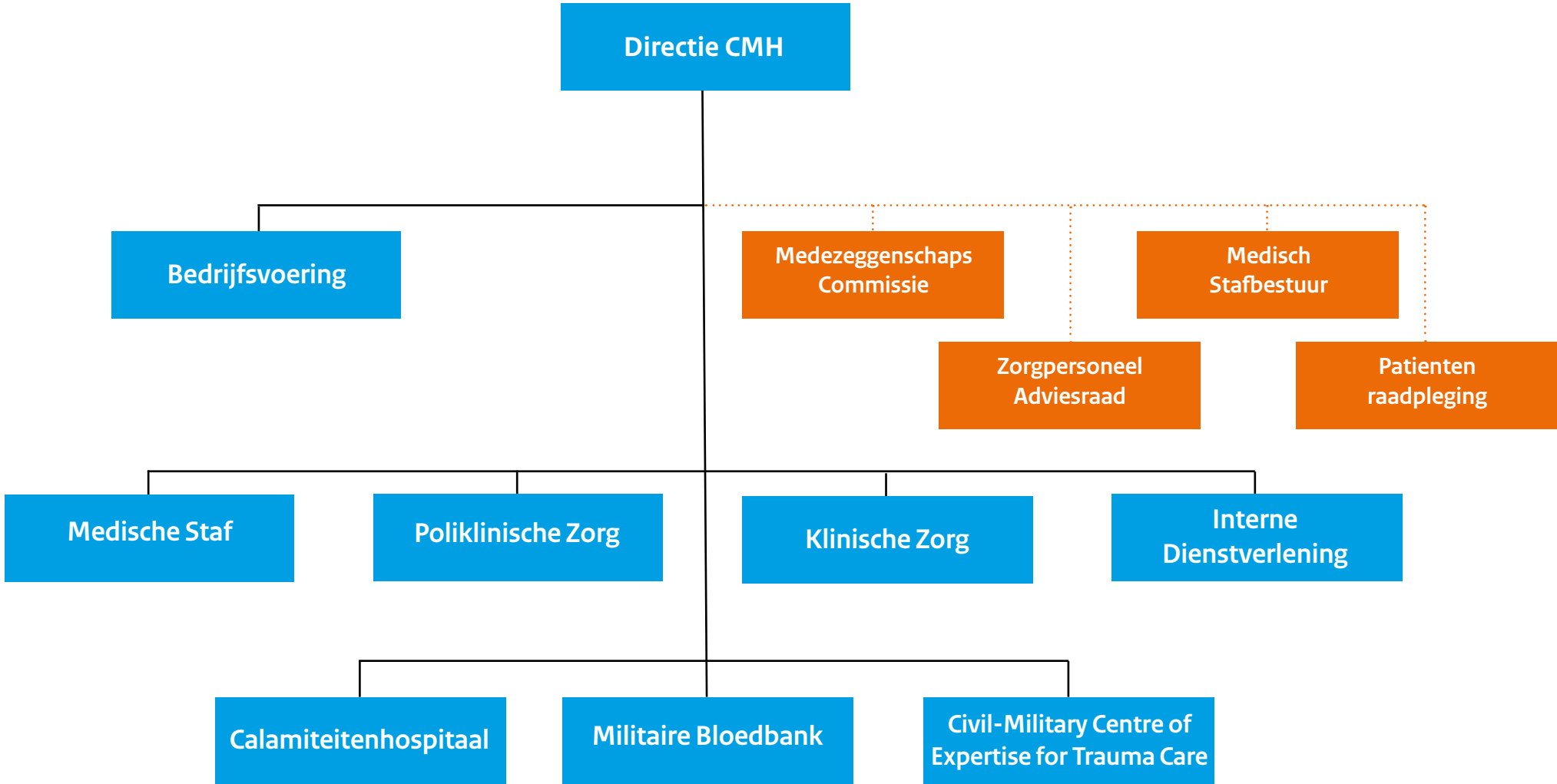
Het CMH staat voor betrouwbaarheid in iedere situatie. Militairen, hun commandanten en onze samenwerkingspartners kunnen op ons rekenen. We bieden gegarandeerde zorg, of het nu gaat om acute situaties, langdurige behandelingen of voorbereiding op uitzending. Ons personeel is goed getraind en klaar om onder alle omstandigheden uit te blinken. Door kwaliteit, veiligheid en efficiëntie te combineren, zorgen we dat het vertrouwen dat in ons wordt gesteld nooit wordt beschaamd. Op het CMH kun je bouwen, altijd.

Gedreven

Onze toewijding gaat verder dan alleen zorg bieden. We zetten *nét* die extra stap voor onze patiënten, partners en collega's. Dit betekent dat we constant werken aan verbeteringen, innovaties en hoogwaardige zorg. Onze gedrevenheid zorgt ervoor dat militairen sneller herstellen en weer kunnen doen waar ze goed in zijn. Dit enthousiasme en doorzettingsvermogen is voelbaar in alles wat we doen, van de eerste intake tot de laatste controle. Samen maken we het verschil, met hart voor de zaak en voor elkaar.

03

Het CMH
in 2025

CMH jaar-
verslag 2025

Beoordelingsruimte
Radiologie

Samen werken aan zorg, gereedheid en vertrouwen

Het jaar 2025 was voor het CMH een jaar van verandering, groei en voorbereiding. De afgelopen is duidelijk geworden dat vrede niet vanzelfsprekend is en dat Defensie, en dus ook het CMH, zich moet voorbereiden op andere scenario's dan voorheen. Tegelijk bleef de kern onveranderd: goede, veilige en mensgerichte zorg voor de militaire patiënt.

Vorbereid op hoofdtak 1

Een belangrijk thema in 2025 was de voorbereiding op hoofdtak 1 (HT1). Het CMH heeft samen met de Militaire Bloedbank (MBB) intensief gewerkt aan de vraag hoe het ziekenhuis kan functioneren in een grootschalig conflict en hoe de MBB de operationele bloedvoorziening voor HT1 kan garanderen. Medewerkers zijn actief betrokken bij dit proces via bijeenkomsten, sessies en scholing. Per afdeling is gekeken wat nodig is om zorgcapaciteit te vergroten en tegelijkertijd kwaliteit en veiligheid te borgen.

Deze voorbereidingen maakten veel collega's bewust van hun rol in uitzonderlijke omstandigheden. Dat bewustzijn leidde ook tot betrokkenheid: steeds meer medisch specialisten kozen ervoor om zich als militair aan het CMH te verbinden. Dat versterkt de gereedheid van Defensie én de continuïteit van zorg.

Reorganisatie en versterking van de organisatie

In april 2025 is de reorganisatie van het CMH doorgevoerd. Na jaren van krimp bood deze reorganisatie ruimte om weer te groeien. De formatie werd uitgebreid en capaciteitsknelpunten, onder andere bij de OK en de medisch-technische dienst, zijn hiermee grotendeels opgelost. De meeste vacatures konden snel worden opengesteld en er was veel belangstelling, al blijft het werven van gespecialiseerd zorgpersoneel een uitdaging door de krappe arbeidsmarkt.

De reorganisatie verliep zorgvuldig en in goed overleg met medewerkers en medezeggenschap. Eind 2025 is gestart met het ophalen van evaluatiepunten, zodat in 2026 gericht kan worden bijgestuurd.

Zorg in ontwikkeling

Ook in de dagelijkse zorg zijn stappen vooruit gezet. Een goed voorbeeld is de verdere professionalisering van de wondzorg, door nauwere samenwerking tussen klinische en poliklinische afdelingen. Daarnaast is geïnvesteerd in scholing en inzicht in bevoegd en bekwaam werken, vooral op het gebied van medische technologie. Dit draagt direct bij aan de kwaliteit en veiligheid van zorg.

Het repatriëringsproces is in 2025 verder geborgd. Door duidelijke afspraken, extra coördinatoren en betere afstemming in de keten is het CMH goed voorbereid op een toenemend aantal repatriëringen door oefeningen en missies.

Militaire Bloedbank: bouwen aan de toekomst

De Militaire Bloedbank werkte in 2025 aan grote veranderingen. Er is intensief gewerkt aan het nieuwe concept ‘operationele bloedvoorziening’, passend bij HT1. Daarbij horen nieuwe bloedproducten en een aangepaste logistieke keten. Ook het laboratoriuminformatiesysteem (LIMS) is bijna volledig geïmplementeerd en zal in 2026 live gaan.

Deze ontwikkelingen zijn complex en vragen om goede afstemming met partners, voldoende personeel en duidelijke besluitvorming. Tegelijk laten ze zien hoe het CMH en de MBB samen bouwen aan een robuuste medische ondersteuning van Defensie.

Bedrijfsvoering en ondersteuning

Achter de schermen is hard gewerkt aan het versterken van de bedrijfsvoering. Teams binnen ondersteuning en beheer zijn weer op sterkte gebracht en processen zijn verbeterd, bijvoorbeeld op het gebied van archiefbeheer, inkoop en informatievoorziening. De voorbereidingen voor de renovatie van het OK-complex kregen in 2025 concreet vorm, met aandacht voor duurzaamheid en toekomstbestendigheid.

Ook informatiebeveiliging en privacy bleven op orde. Het CMH beschikt over een volwassen systeem dat voldoet aan de geldende normen en continu wordt verbeterd.

Kwaliteit en waardering

Begin 2025 behaalde het CMH opnieuw de Qualicor-accreditatie op goudniveau. Dit bevestigt dat de zorg voldoet aan hoge internationale kwaliteitsnormen. De waardering van patiënten steeg verder: de patiënttevredenheid nam in 2025 toe tot een gemiddelde score van 8,7. Het aantal klachten daalde, wat past bij dit positieve beeld. Medewerkerstevredenheid kreeg eveneens aandacht. Uit onderzoeken blijkt dat veel medewerkers met trots in het CMH werken, al blijven thema’s als werkdruk, communicatie en doorgroeimogelijkheden aandacht vragen.

Blik vooruit

2025 laat zien dat het CMH in beweging is. De organisatie is sterker geworden, beter voorbereid op haar militaire taak en blijft investeren in kwaliteit van zorg. De uitdagingen zijn niet verdwenen, maar worden met realisme en samenwerking aangepaan.

Misschien vat één bericht van een patiënt het jaar wel het beste samen:

“Dank voor al die jaren zorg en persoonlijke aandacht, waardoor een hoop leed een stuk dragelijker wordt.”

Daar doen we het voor.

Vorbereid op zorg in uitzonderlijke omstandigheden

De veiligheidssituatie in de wereld verandert. Dat vraagt ook iets van de militaire gezondheidszorg. Het CMH bereidt zich daarom actief voor op de eerste hoofdtak van Defensie (HT1): het leveren van zorg aan militairen tijdens grootschalige inzet of conflict. Het CMH doet dit binnen zijn kern: gespecialiseerde geneeskundige zorg, ook onder zware en onzekere omstandigheden.

Een duidelijke rol binnen Defensie

Binnen de Defensie Gezondheidszorg Organisatie (DGO) heeft het CMH een vaste en belangrijke rol. Het ziekenhuis levert medisch specialistische zorg aan militairen, dag en nacht als dat nodig is. Daarnaast adviseert het CMH andere zorgverleners, stelt het specialistische teams en personeel gereed voor inzet en draagt het bij aan Host Nation Support: zorg voor bondgenoten.

Ook vervult het CMH samen met het UMC Utrecht de ROLE 4-functie binnen de geneeskundige keten. Dat betekent dat het ziekenhuis een belangrijke schakel is bij de opvang en behandeling van ernstig gewonde patiënten, bijvoorbeeld in het Calamiteitenhospitaal. Verder levert het CMH bloedproducten voor

de operationele bloedvoorziening, doet het wetenschappelijk onderzoek en leidt het nieuwe zorgprofessionals op.

Wat vraagt HT1 van het CMH?

In een HT1-situatie moet het CMH onder alle omstandigheden blijven functioneren. De medisch specialistische zorg, de ROLE 4-zorg en de levering van bloedproducten moeten doorgaan. Tegelijkertijd is duidelijk dat het CMH dit niet alleen kan. Bij een grote toestroom van patiënten neemt het ziekenhuis een deel van de zorg op zich, in nauwe samenwerking met partners binnen en buiten Defensie.

Dat vraagt om scherpe keuzes. Hetzelfde gespecialiseerde personeel is nodig voor meerdere taken. Daarom werkt het CMH aan plannen om de klinische en poliklinische zorg tijdelijk te maximaliseren. Bij een crisis worden alle beschikbare bedden 24 uur per dag benut. De poliklinische zorg wordt anders ingericht: misschien minder uitgebreid dan normaal, maar altijd gericht op de best mogelijke zorg voor zoveel mogelijk patiënten.

Vorbereiden door plannen en oefenen

Om goed voorbereid te zijn, is een projectteam gestart met het opstellen van een HT1-draaiboek. Daarin staat hoe het CMH werkt in verschillende fases: van normale situatie tot grootschalig conflict. Het draaiboek beschrijft onder meer de aansturing, informatievoorziening, zorgprocessen en ondersteuning.

Daarnaast wordt gewerkt aan een IN-FRA-projectplan. Hierin staan de aanpassingen aan het gebouw die nodig zijn om deze zorg te kunnen leveren. Denk aan logistiek, indeling van ruimtes en ondersteuning van zorgprocessen.

De voorbereiding gebeurt samen met de medewerkers. Via voorlichtingssessies, lunchbijeenkomsten en verdiepende werksessies zijn collega's geïnformeerd en actief betrokken. Vakgroepen en afdelingen denken mee over capaciteit, taken, werktijden, scholing en benodigde middelen. Sommige afdelingen lopen daarin al ver vooruit; andere hebben nog stappen te zetten. Die verschillen worden meegenomen in de verdere uitwerking.

Samen leren en vooruitkijken

De voorbereiding op HT1 is geen eenmalige actie, maar een leerproces. Er zijn nog open vragen, bijvoorbeeld over het aantal te verwachten patiënten en de beschikbare capaciteit. Ook zijn duidelijke kaders vanuit Defensie nodig om afspraken te maken met partners zoals het UMC Utrecht en de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg.

De komende periode ligt de focus op het verder concretiseren van taken en verantwoordelijkheden per fase. In de volgende jaren wordt het draaiboek verder uitgewerkt en getest, bijvoorbeeld met oefeningen. Het doel is helder: uiterlijk 1 januari 2028 gereed zijn om ook in de zwaarste omstandigheden de juiste, volledige en tijdige zorg te leveren.

Betrouwbare zorg, wat er ook gebeurt

Met deze stappen laat het CMH zien dat het verantwoordelijkheid neemt voor zijn rol binnen de eerste hoofdtak van Defensie. Door vooruit te denken, samen te werken en medewerkers actief te betrekken, blijft het CMH bouwen aan een organisatie die klaarstaat voor militairen – juist wanneer het er echt toe doet.

04

Kerncijfers 2025

Consulten
uitgevoerd

42.016

19.320
Militairen
geholpen

1.487
Operaties
uitgevoerd

1.785
Ligdagen op de
verpleegafdeling

299
Patiënten UMC
Utrecht

865
Vaccinaties
gezet

8,7
Patiënt-
tevredenheidsscore

238,4 vte's

84
Militairen

153
Burgers

60% vrouw

40% man

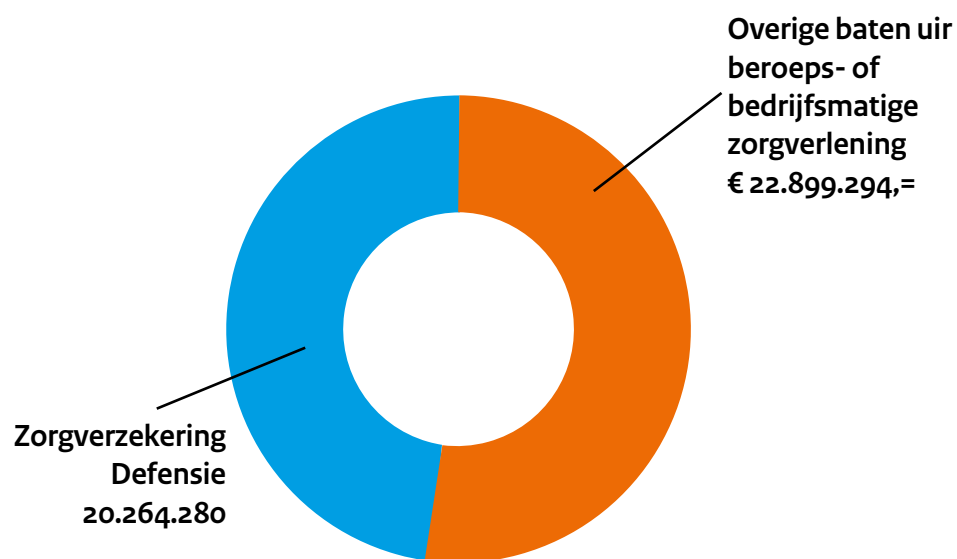
41 medisch
specialist

119 Repatriëringen gecoördineerd

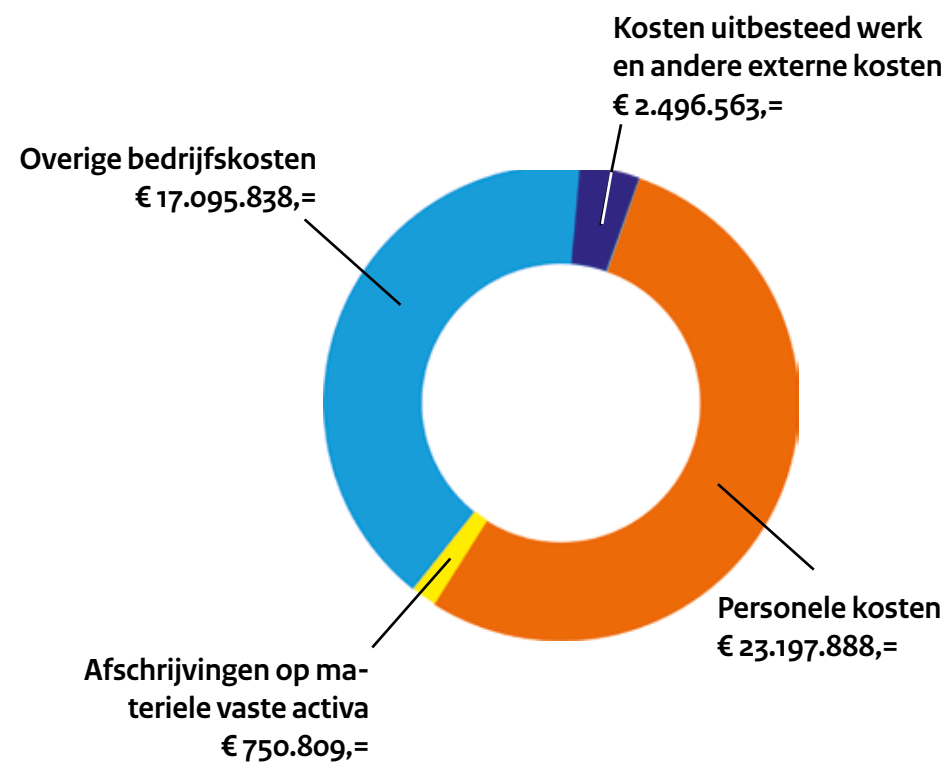

Bedrijfsresultaten*

Bedrijfsopbrengsten

Bedrijfslasten

* De financiële jaarrekening van het CMH is nog niet definitief afgewikkeld. De huidige cijfers voor de omzetten en kosten zijn nog niet volledig. We verwachten dat de opbrengsten aanzienlijk hoger zullen uitvallen dan de momenteel gerapporteerde bedragen. De uiteindelijke jaarrekening zal eind mei gedeponereerd worden.

Over keuzes, carrière en bijdragen aan Defensie

**Onze uroloog
Kolonel Drs. Vincent de Kemp**

Een arts met een missie, een reservist met een roeping en een mens met een hart voor zorg en samenleving: zo kun je Vincent, uroloog bij het Centraal Militair Hospitaal, omschrijven. Zijn werk is meer dan een vak; het is een manier om betekenisvolle verbindingen te maken – met patiënten, collega's en de bredere missie van Defensie.

In dit interview vertelt Vincent openhartig over zijn carrière, zijn keuze voor het CMH en Defensie, en hoe hij persoonlijke drijfveren weet te combineren met medische innovatie en maatschappelijke betrokkenheid. Van de introductie van nieuwe behandelmethoden tot zijn ervaringen als reservist: zijn verhaal laat zien hoe ambitie en compassie hand in hand kunnen gaan.

Waarom koos u voor urologie en het CMH?

“Mijn eerste kennismaking met het CMH was in 2007, toen ik er als ANIOS werkte. De prettige ervaring hier bleef bij mij hangen, mede door de unieke sfeer van het militair ziekenhuis. Na mijn opleiding en werkervaring in diverse ziekenhuizen had ik de kans om weer in het CMH te komen werken. De kleinschaligheid hier is bijzonder: iedereen kent elkaar, en dat maakt het regelen van zaken efficiënt.

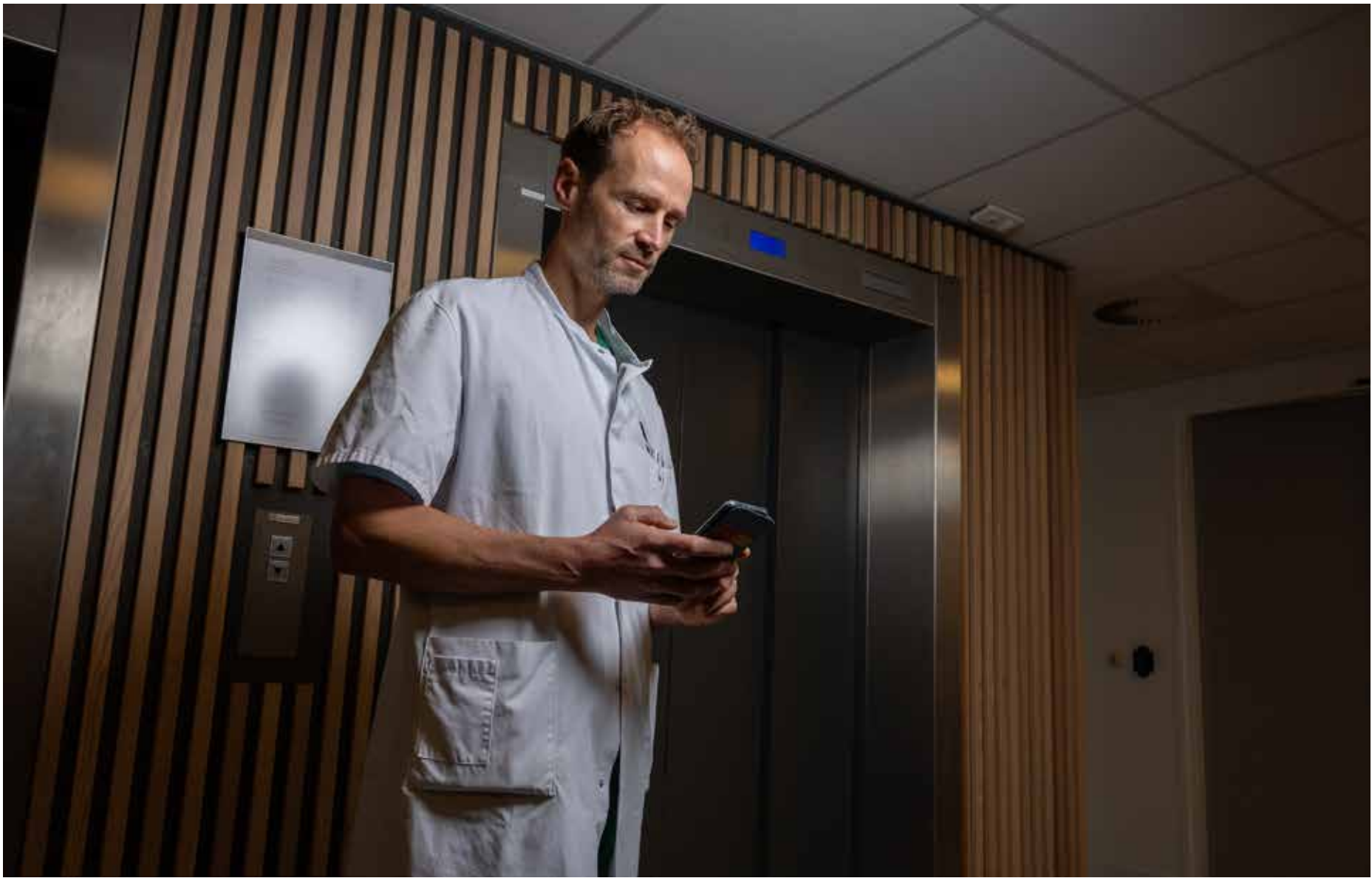
Bovendien is de focus meer op de patiënt en minder op financiële kwesties, wat ik enorm waardeer.”

Het duurde 9 jaar om te kiezen ook als reservist voor Defensie te werken. Waarom toch ook als reservist?

“Dat was een weloverwogen keuze. Enerzijds wil ik meer binding met Defensie, omdat ik hier vooral militairen behandel. Anderzijds, nu ik kinderen heb, besef ik steeds meer hoe belangrijk de vrijheid is die Defensie voor Nederland bewaakt. Ik wil daar iets aan bijdragen. Defensie is een groot bedrijf waar je op veel manieren een steentje kunt bijdragen. Mijn achtergrond in de gezondheidszorg maakt het logisch om op deze manier maatschappelijk verantwoordelijkheid te nemen.”

Heeft u thuis overlegd over de impact van deze keuze?

“Natuurlijk. Mijn vrouw steunt me hierin, al vond ze het pittig tijdens mijn reservistenopleiding, vooral omdat ik twee maanden weg was. We hebben ook besproken dat er een kans is dat ik uitgezonden word. Ze begrijpt het spanningsveld tussen persoonlijke belangen en het grotere maatschappelijke belang.”

Wat maakt het werk als uroloog bij Defensie uniek?

“Ten eerste de specifieke doelgroep. Het is belangrijk om oog te hebben voor de specifieke taak die een militaire patiënt heeft. Daarnaast kan je bij Defensie met specifieke uitdagingen te maken krijgen, zoals oorlogsverwondingen en coördinatie bij grootschalige conflicten. Hoewel urologen in veldsituaties vaak niet direct betrokken zijn bij acute trauma's, kan ik wel een belangrijke rol spelen in gespecialiseerde zorg en coördinatie in het vervolgtraject. Daarnaast geniet ik van de breedte van het vak. Urologie combineert handvaardigheid, patiëntenzorg en complex probleemoplossen.”

U heeft een nieuwe methode geïntroduceerd: de UroLift. Wat houdt die in?

“De UroLift is een innovatieve behandeling voor mannen met plasproblemen door een vergrote prostaat. Met kleine implantaten wordt het prostaatweefsel opzij gehouden, wat de doorgang vergroot. De voordelen? Minder invasief, geen opname nodig, en geen impact op de zaadlozing, in tegenstelling tot traditionele methoden. Het implementeren van deze methode in het CMH duurde ongeveer een jaar, mede door Defensie-specifieke regelgeving, maar het In

dit interview vertelt Vincent openhartig over zijn carrière, zijn keuze voor het CMH en Defensie, en hoe hij persoonlijke drijfveren weet te combineren met medische innovatie en maatschappelijke betrokkenheid. Van de introductie van nieuwe behandelmethode tot zijn ervaringen als reservist: zijn verhaal laat zien hoe ambitie en compassie hand in hand kunnen gaan.

Hoe heeft u de opleiding tot reservist ervaren?

“Het was intensief en bijzonder. Je bent volledig uit je dagelijkse omgeving en werkt in een hiërarchische setting samen met onbekenden. Twee dingen sprongen eruit: ik ontdekte dat ik fysiek meer aankan dan ik dacht, en het teamwork met gemotiveerde mensen liet zien hoeveel je samen kunt bereiken. Bovendien

kreeg ik meer inzicht in hoe Defensie werkt, zoals de verschuiving van hoofdtak twee naar hoofdtak één.”

Hoe blijft u op de hoogte van ontwikkelingen in uw vakgebied?

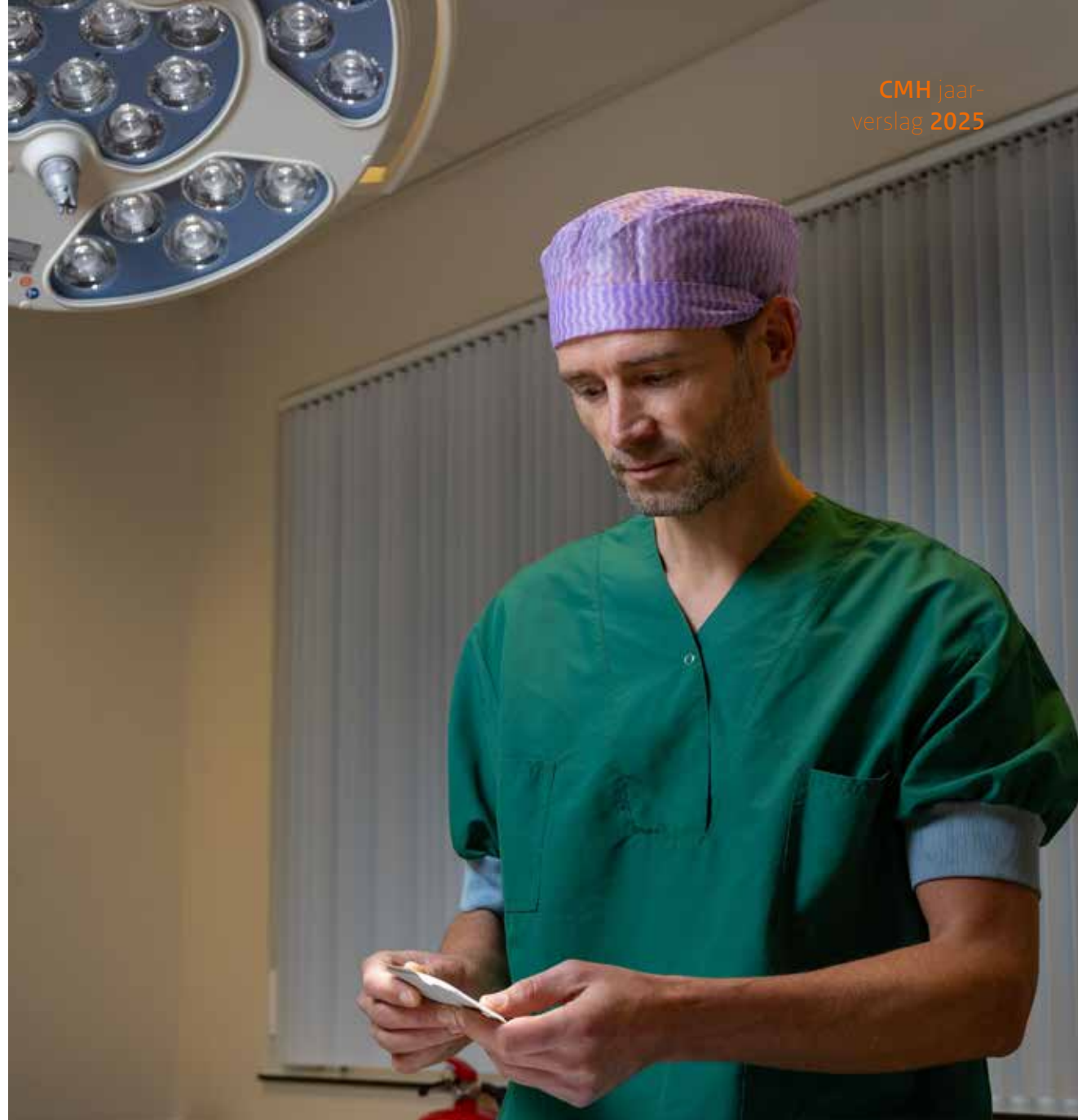
“Dat doe ik via nascholing, symposia en congressen, zowel nationaal als internationaal. Ook overleg ik regelmatig met collega’s. Nieuwe technieken, zoals de UroLift, ontdek ik vaak via deze netwerken. Ik bekijk dan of zo’n innovatie relevant is voor mijn patiënten en maak een plan om het in de praktijk te brengen.”

Hoe combineert u dit met uw rol als opleider?

“Binnen het CMH begeleid ik ANIOS’ die geïnteresseerd zijn in urologie. Daarnaast werk ik in het UMC, waar ik AIOS opleid en onderwijs geef aan verpleegkundigen en geneeskundestudenten. Het is waardevol om mijn kennis door te geven, zowel in de praktijk als in theoretisch onderwijs.”

Tot slot, wat drijft u in uw werk?

“Het is de combinatie van technische vaardigheid, menselijke interactie en de kans om écht een verschil te maken. Of het nu gaat om een patiënt helpen of bijdragen aan de missie van Defensie: dat geeft voldoening.”

Het Centraal Militair Hospitaal biedt sinds kort de innovatieve UroLift-behandeling aan, een moderne oplossing voor mannen met plasproblemen door een vergrote prostaat. Bij deze ingreep wordt het extra prostaatweefsel dat de plasbuis blokkeert opzij gehouden met kleine implantaten. Hierdoor wordt de plasbuis weer goed geopend, wat het plassen aanzienlijk vergemakkelijkt. De behandeling is minder ingrijpend dan traditionele methoden, omdat er geen weefsel wordt weggesneden.

De uroloog voert de ingreep uit via de plasbuis met behulp van een speciaal instrument. De implantaten bestaan uit kleine haakjes die het weefsel vastzetten en opzij trekken. De hele procedure duurt ongeveer een half uur en wordt meestal uitgevoerd onder plaatselijke verdoving of lichte narcose.

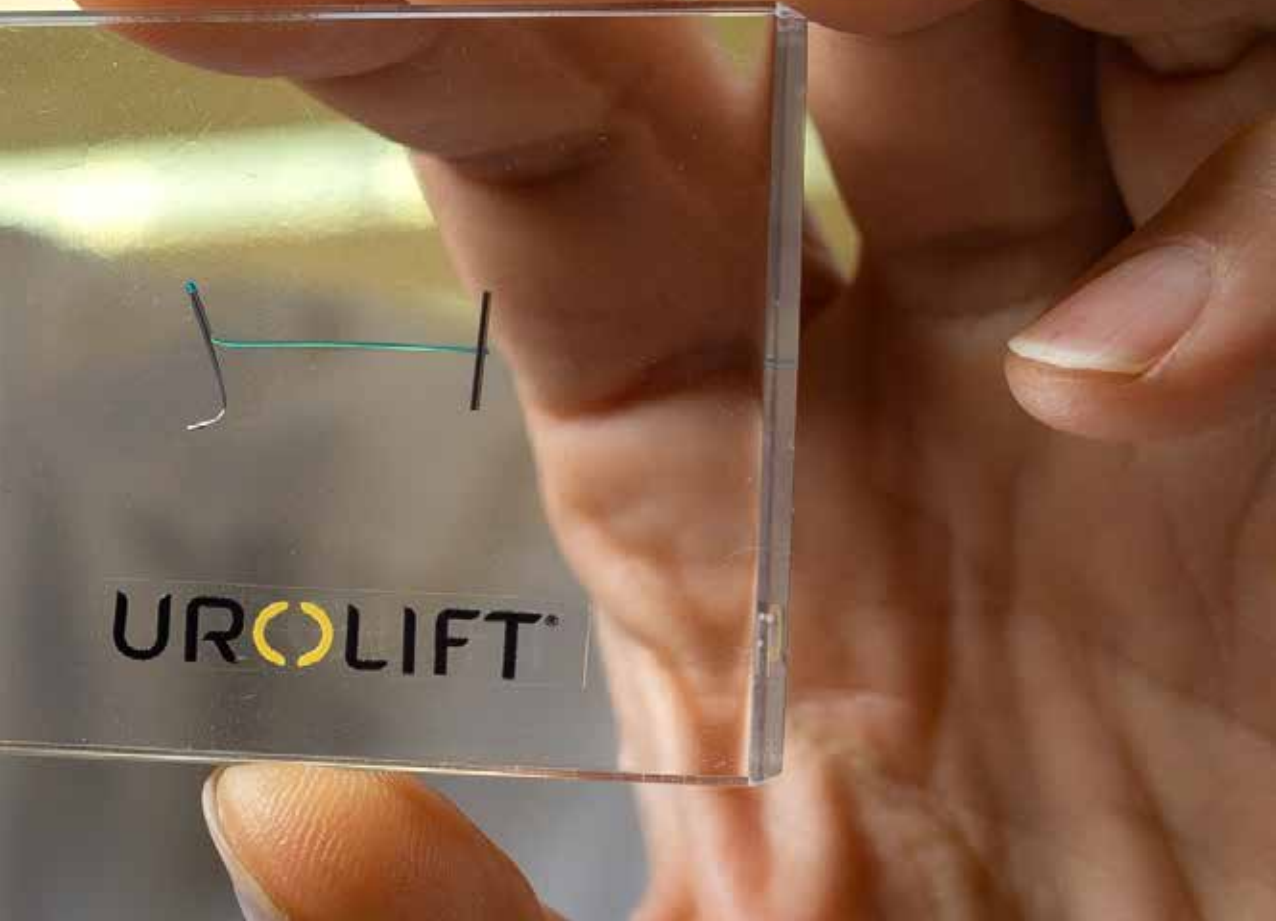
Een belangrijk voordeel van de UroLift-behandeling is het snelle herstel. Patiënten kunnen vaak dezelfde dag nog naar huis. Daarnaast heeft deze ingreep minder bijwerkingen dan de traditionele operaties. Bij oudere methoden kan de zaadlozing veranderen of zelfs verdwijnen, terwijl deze bij UroLift normaal blijft. Ook is in de meeste gevallen geen langdurig gebruik van een katheter nodig.

Patiënten merken al binnen enkele weken een flinke verbetering van hun klachten, wat bijdraagt aan een betere levenskwaliteit. Deze behandeling is geschikt voor mannen die onvoldoende baat hebben bij medicatie of liever een minder zware ingreep ondergaan. Voorwaarde voor de ingreep is dat de anatomie van de prostaat geschikt is. De ingreep vindt onder algehele narcose plaats.

Minder invasief

meer effect

1 Voorwoord
Commandant
CMH

2 Missie, visie
en
kernwaarden

3 Het CMH
in 2025

4 Kerncijfers
2025

5 Zorg
in 2025

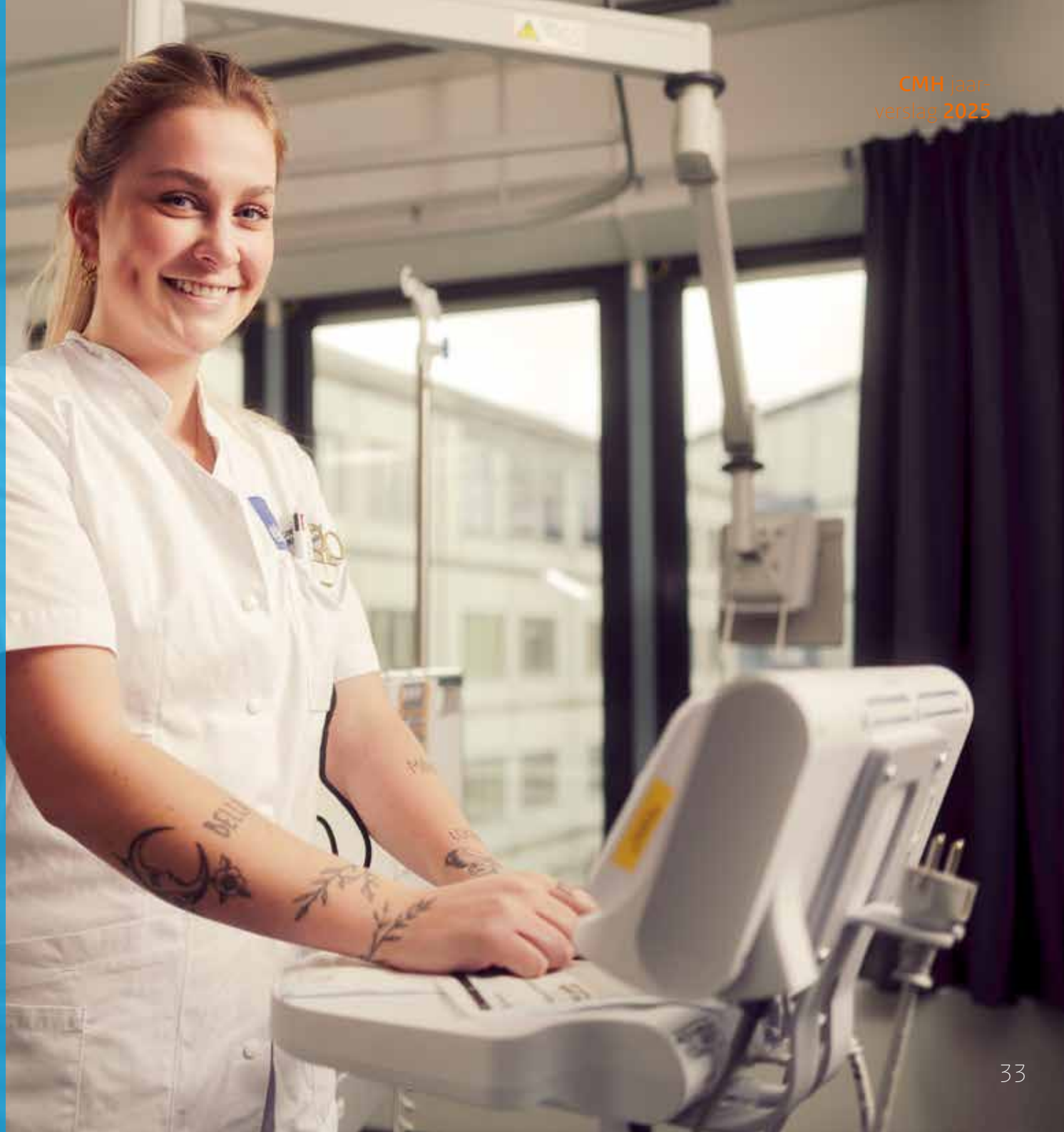
6 Bedrijfsvoering

7 Strategische
samenwerking

05

Zorg in 2025

foto: David Stevens

Kwaliteit, voorbereiding en aandacht voor de militaire patiënt

In 2025 stond de zorg in het CMH in het teken van kwaliteit, ontwikkeling en voorbereiding op bijzondere omstandigheden. Zowel in de polikliniek als in de kliniek is hard gewerkt aan veilige en toegankelijke zorg, met oog voor de toekomst van Defensie en de groei van de krijgsmacht. Daarbij bleef de militaire patiënt steeds het uitgangspunt.

Poliklinische zorg: samenwerken en verbeteren

Binnen de poliklinische zorg lag de focus op duidelijke afspraken en betere samenwerking. Een belangrijke stap was de invoering van de verwijswijzer, die helder maakt hoe patiënten tussen eerstelijnszorg en het CMH worden verwezen. Dit zorgt voor meer duidelijkheid voor zorgverleners en patiënten.

Ook werd gewerkt aan nieuwe vormen van zorg. Zo startte een pilot met een eigen wondpoli, waar verpleegkundigen in nauwe samenwerking met de polikliniek Chirurgie wondzorg verlenen. Deze aanpak tilde de wondzorg naar een hoger niveau en laat zien hoe samenwerking loont.

Daarnaast is geïnvesteerd in scholing en inzicht in bevoegd en bekwaam werken. Met behulp van digitale systemen krijgen medewerkers en leidinggevenden beter zicht op kennis en vaar-

digheden. Dit draagt bij aan veilige zorg en professioneel werken. Tegelijk bleef aandacht nodig voor personele kwetsbaarheid, ziekteverzuim en het invullen van specialistische functies. In de doorkijk naar 2026 ligt de nadruk op teamontwikkeling, werkplezier en blijvende betrokkenheid bij de voorbereiding op hoofdtak 1.

Klinische zorg: kwaliteit borgen en voorbereiden op HT1

In de klinische zorg stond hoogwaardige zorg centraal. Kwaliteit en patiëntveiligheid werden gemonitord en verbeterd, onder andere op het gebied van pijnmeting, medicatie en het aantoonbaar bevoegd en bekwaam zijn. Alle medische apparatuur is inmiddels opgenomen in het scholingssysteem, een belangrijke stap richting transparantie en borging van kwaliteit.

Ook het proces rond repatriëringen is verder versterkt. Door betere organisatie, extra coördinatoren en duidelijke afspraken is het CMH goed voorbereid op een groeiend aantal repatrianten door missies en oefeningen.

Daarnaast werkte de klinische zorg intensief aan de voorbereiding op hoofdtak 1. Per afdeling is gekeken hoe zorg geleverd kan worden in een grootschalig conflictscenario, met mogelijk

meer patiënten en andere zorgvragen. De zorg voor Oekraïense patiënten speelde hierin ook een rol, omdat deze bijdraagt aan ervaring en voorbereiding.

De renovatie van het Operatiekamercomplex kreeg in 2025 verder vorm. Medewerkers leverden actief input voor het ontwerp, met aandacht voor duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Dit project loopt door in 2026.

Medische staf: samen verantwoordelijk voor de zorg

De medische staf speelde in 2025 een belangrijke rol in de ontwikkeling van de zorg. In overleg met de directie werkte de staf aan de visie ‘samen verantwoordelijk’. Daarbij zijn twee strategische thema’s gekozen voor verdere uitwerking: de groei van de krijgsmacht en de kwaliteit van zorg in het CMH.

Ook zijn concrete verbeterdoelen vastgesteld, onder andere het verkorten van wachttijden bij kaakchirurgie en het invoeren van patiëntgerapporteerde uitkomsten bij orthopedie. Deze doelen worden opgepakt met een duidelijke aanpak en volgen de cyclus van plannen, uitvoeren, controleren en bijstellen.

De medische staf is daarnaast nauw betrokken bij de voorbereiding op hoofdtak 1. Er wordt gekeken welke zorg het CMH kan leveren bij een grootschalig conflict, welke bedden capaciteit nodig is en hoe protocollen en voorraden hierop moeten worden aangepast.

Repatriëringszorg: continuïteit en begeleiding

Het CMH vervult een centrale rol in de opvang van militairen die om medische redenen vanuit het buitenland terugkeren. In 2025 bleef het aantal repatriëringen stabiel. De repatriëringscoördinatoren zorgen 24 uur per dag voor afstemming, begeleiding en goede overdracht van zorg. Daarmee dragen zij bij aan een veilig en zorgvuldig herstel van de gerepatrieerde militair.

Zorg met oog voor de toekomst

De jaardoelen zorg in 2025 laten zien dat het CMH blijft investeren in kwaliteit, samenwerking en voorbereiding. De zorg staat niet stil, maar beweegt mee met ontwikkelingen binnen Defensie en daarbuiten. Met aandacht voor patiënten, medewerkers en partners werkt het CMH stap voor stap aan zorg die vandaag goed is en morgen klaarstaat wanneer het nodig is.

Zorg voor militairen wereldwijd

Het CMH speelt een belangrijke rol bij de opvang van militairen die om medische redenen worden gerepatrieerd vanuit missies, oefeningen of dienstreizen in het buitenland. In 2025 was de repatriëringscoördinator (RC) 24 uur per dag bereikbaar voor de coördinatie en begeleiding van deze patiënten. Daarbij zorgt het CMH ook voor goede afstemming tussen de arts in het buitenland en de zorgverleners in Nederland (doc-to-doc), wat bijdraagt aan veilige en kwalitatieve zorg.

Het aantal repatrieringen bleef in 2025 ongeveer gelijk aan eerdere jaren. Wel is het beeld dat een deel van de repatrieringen buiten het zicht van de repatriëringscoördinator plaatsvindt, bijvoorbeeld doordat patiënten rechtstreeks via een verwijfsbrief bij een polikliniek worden aangemeld.

In de praktijk kwamen meerdere knelpunten terug. Zo arriveerden soms militairen zonder voorafgaand overleg of zonder geldige verwijzing bij het CMH. Ook werden patiënten rechtstreeks vanuit buitenlandse ziekenhuizen of oefenlocaties naar Utrecht gestuurd, terwijl de medische overdracht nog niet volledig was

geregeld. Deze situaties kunnen de continuïteit en veiligheid van zorg onder druk zetten. De knelpunten zijn in 2025 op verschillende niveaus besproken en geëscaleerd, onder andere via een VIM-melding en geplande evaluaties.

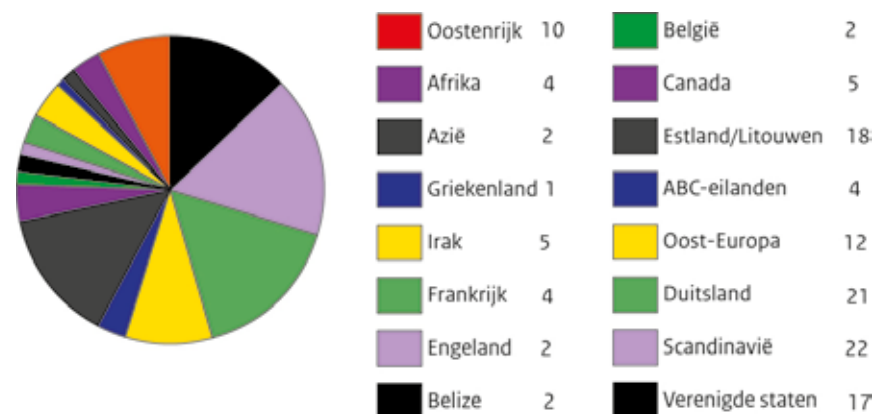
In 2025 zijn ook stappen gezet om de repatriëringzorg te verbeteren. De rol van de repatriëringscoördinator is opgenomen in crisisscenario's van het UMC Utrecht. Daarnaast is een beveiligde Signal-groep gestart met de chirurgen, waardoor sneller en veiliger overleg mogelijk is. Ook is de poule van repatriëringscoördinatoren uitgebreid, zodat de continuïteit van de dienst beter geborgd is.

Voor 2026 ligt de focus op verdere professionalisering. Belangrijke doelen zijn het beter evalueren van repatriëringzorg, het volgen van crisistrainingen door alle coördinatoren, het actualiseren van het handboek repatriëring en het verbeteren van registratie in het zorgsysteem. Hiermee blijft het CMH werken aan betrouwbare, veilige en goed georganiseerde zorg voor gerepatrieerde militairen.

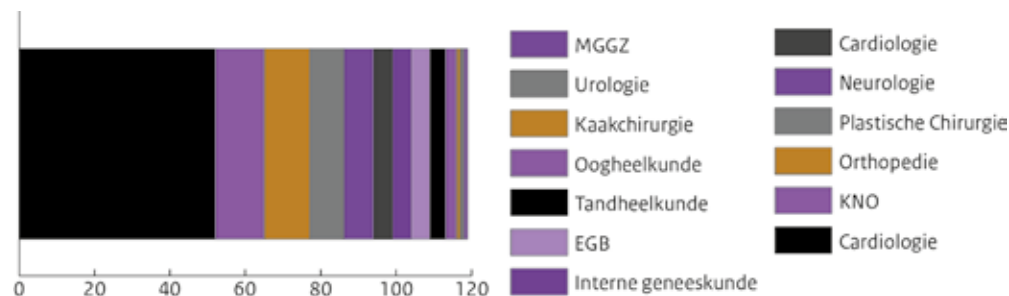
Aantal repatrieringen per jaar

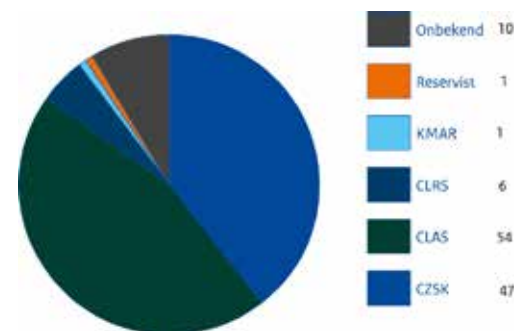
Land van herkomst

Aantal repatrieringen naar specialisme

Aantal repatrieringen naar OPCo

Oogmetingen op Curaçao, uitdagingen in het Caribisch gebied

Defensie introduceert een nieuw CBRN-masker, wat betekent dat veel militairen een oogmeting nodig hebben voor een correct inzetstuk. Dit bracht een logistieke uitdaging met zich mee, vooral voor militairen in het Caribisch gebied. Een team van het Centraal Militair Hospitaal reisde af naar Curaçao om daar metingen uit te voeren. Lees hoe dit unieke project verliep en welke obstakels het team overwon.

Defensie verstrekt sinds vorig jaar gefaseerd een nieuw CBRN-masker (FM50) aan alle beroepsmilitairen en reservisten. Dit masker biedt beter zicht, meer draagcomfort en ademgemak, en vervangt het oude FM12-model. Met één groot vizier in plaats van twee kleine ronde glazen verbetert het zichtveld aanzienlijk. Ook NAVO-partners zoals België en Noorwegen hebben dit masker ingevoerd. Militairen worden per e-mail opgeroepen om hun maat (small/medium/large) in de KPU-app te registreren. Daarna wordt het masker, inclusief filterset en draagtas, verzonden naar de Aangezeten Functionaris (AF), die zorgt voor distributie.

Speciale inzetstukken voor bril dragers

Voor militairen die een bril of contactlenzen dragen, biedt het FM50-masker een speciaal inzetstuk. Dit voorkomt dat brillenpootjes de afdichting verstoren en dat contactlenzen schadelijke stoffen vasthouden. Waar het oude masker monocle-lensjes had die vaak kwetsbaar en onhandig waren, heeft het nieuwe inzetstuk een stevige brilconstructie die eenvoudig in het masker wordt geklikt. Dit maakt het gebruik veiliger en praktischer, zeker in stressvolle situaties.

Grote vraag naar oogmetingen

De invoering van het nieuwe masker stelde de polikliniek Oogheelkunde van het CMH voor een flinke uitdaging. Veel militairen hebben al jaren geen brilmeting gehad, en vanwege wetgeving worden inkeuringsgegevens slechts enkele maanden bewaard. Daardoor moeten tienduizenden militairen opnieuw worden ingemeten.

Kolonel-arts Dr. Maarten Jalink is een van de oogheelkundig specialisten van het CMH.

Tijdens deze metingen wordt niet alleen de juiste sterkte voor het inzetstuk bepaald, maar kunnen militairen ook een dienstbril of inzetstukken voor ballistische brillen aanvragen. Bovendien wordt een preventief oogonderzoek uitgevoerd. Dit richt zich op het opsporen van veelvoorkomende en potentieel visusbedreigende aandoeningen zoals keratoconus en glaucoom. Hierdoor krijgt de Oogheekunde binnen Defensie veel extra consulten te verwerken.

Om deze grote hoeveelheid metingen aan te kunnen, heeft het CMH vier extra tijdelijke optometristen aangenomen. Daarnaast ondersteunen het KPU-bedrijf en werkstudenten van het UMC Utrecht bij de logistiek en distributie van de brillen en inzetstukken. De metingen zelf vinden plaats binnen Defensie: nieuwe militairen worden getest via het Dienstencentrum Personeelslogistiek (DCPL) in Amsterdam, luchtvaarders bij het Centrum voor Mens en Luchtvaart (CML) in Soesterberg en alle overige militairen bij het CMH in Utrecht. Het ambitieuze doel is om dit project binnen twee jaar volledig af te ronden.

Oogmetingen in het Caribisch gebied

Tijdens een overleg in het CMH kwam een belangrijke vraag naar voren: hoe

regelen we de metingen voor militairen in het Caribisch gebied? Sommige van hen keren jaren niet terug naar Nederland en kunnen dus niet zomaar naar Utrecht komen voor een oogmeting. De enige oplossing: een team naar de Cariben sturen.

Begin februari reisden optometristen Margot en Ricardo samen met oogarts Maarten af naar Marinebasis Parera op Curaçao. Daar richtten zij een tijdelijke oogmeetpost in om militairen van de juiste brilsterkte te voorzien. De voorbereidingen waren intensief: hoeveel militairen moesten onderzocht worden? Hoe werden ze opgeroepen? Hoe stem je de planning af op oefeningen? Welke apparatuur moet mee en hoe vervoer je die?

Een praktische oplossing werd gevonden in oude oogmeet-units van de polikliniek. Omdat deze in Nederland waren vervangen, konden ze verscheept worden naar Curaçao. Na aankomst werd in twee dagen tijd een volledig functionerende oogmeetruimte opgezet in een ontspanningsruimte voor mariniers. Tussen zitzakken, discolampen en tafelfuotbaltafels ontstond een tijdelijke maar goed uitgeruste oogpoli.

Efficiënte samenwerking en extra zorg

De komst van het team bleek hard nodig. Naast militairen uit Curaçao reisden ook collega's uit Aruba en Sint Maarten in voor een meting. Verder kregen Curaçaose en Arubaanse Mariniers een oogonderzoek en optische hulpmiddelen.

Daarnaast ontstond een onverwachte kans om andere patiënten te helpen. Door lange wachtlijsten voor Oogheekunde op het eiland hadden sommige militairen en meereizende familieleden al meer dan een jaar geen onderzoek kunnen krijgen. Met een flexibele planning kon een deel van deze zorg worden verleend. Zo werden diabetes-screens uitgeoefend en controles gedaan voor reeds gediagnosticeerde oogziekten. Zelfs een spoedgeval kon direct worden behandeld.

Ook na afronding van de geplande metingen bleef het team in actie. Een matroos die had geholpen met de apparatuur vroeg bij het inladen van de laatste pallets of hij zich alsnog kon laten meten. Gelukkig was Margot goed voorbereid: met een ouderwetse pasbril en losse glazen kon hij alsnog worden getest.

Ondanks uitdagingen zoals trage verbin-
dingen met het elektronische patiënten-
dossier in Nederland, intercontinentale
transporten en tijdsverschillen, was de
missie een groot succes. Dit zorgde niet
alleen voor een waardevolle uitbreiding
van het CBRN-project, maar ook voor
een flinke verbetering van de oogzorg in
het Caribisch gebied.

06

Bedrijfsvoering

Het fundament onder goede zorg

Goede zorg kan alleen bestaan als de ondersteuning eromheen op orde is. In 2025 heeft het Centraal Militair Hospitaal (CMH) daarom veel aandacht besteed aan bedrijfsvoering en ondersteuning. Achter de schermen is hard gewerkt aan stabiliteit, professionalisering en voorbereiding op hoofdtak 1. Dit werk is vaak minder zichtbaar, maar essentieel voor het dagelijks functioneren van het ziekenhuis.

Interne Dienstverlening & Beheer: bouwen aan stabiliteit

Voor Interne Dienstverlening & Beheer (ID&B) stond 2025 in het teken van rust en herstel. Na een periode van wisselingen in het team is er bewust ingezet op het versterken van de onderlinge samenwerking en het opnieuw neerzetten van een stabiele basis. Met de inzet van een interim-manager en later een vaste teammanager is het team weer op sterkte gekomen.

Ook inhoudelijk zijn belangrijke stappen gezet. Het papieren archief is grotendeels opgeruimd en overgebracht naar het centrale depot, waardoor ruimte is ontstaan voor andere functies. Daarnaast is gewerkt aan het verbeteren van processen, zoals vraag- en aanbodmanagement en de voorbereiding op zelfstandige kleine aankopen. Deze verbeteringen zorgen voor meer duidelijkheid, snellere doorlooptijden en minder werkdruk.

ID&B was ook actief betrokken bij de voorbereiding op hoofdtak 1. Daarbij is vooral gekeken naar beveiliging, veiligheid en logistiek. In 2026 worden deze voorbereidingen verder uitgewerkt en geborgd.

Bedrijfsvoering: sturen op inzicht en samenhang

Binnen de sectie Bedrijfsvoering lag de focus op het versterken van sturing en samenhang. In 2025 zijn stappen gezet om de planning- en controlcyclus beter te laten aansluiten op de dagelijkse praktijk. Managementrapportages werden verder ontwikkeld en periodiek besproken, zodat de directie en het management beter konden sturen.

Een belangrijk aandachtspunt bleef de beschikbaarheid van betrouwbare data, onder andere door de invoering van HiX. Hoewel nog niet alle informatie beschikbaar was, zijn tijdelijke oplossingen ingezet en is gestart met projecten om managementinformatie structureel te verbeteren. Dit werk loopt door in 2026.

Daarnaast is gewerkt aan het verbeteren van patiëntcommunicatie, opleidingen en patiëntparticipatie. Nieuwe patiëntfolders zijn uitgerold en er is gewerkt aan meer inzicht in bevoegd en bekwaam werken. Ook medewerkers kregen aandacht, onder andere via medewerkerstevredenheidsonderzoeken en gesprekken op afdelingsniveau.

Zorgadministratie: grip op zorg en middelen

De zorgadministratie van het CMH werd zoals altijd verzorgd door FMG. De nadruk lag op het correct registreren en declareren van zorg, het opleveren van managementinformatie en in samenwerking met F&C het voorbereiden van de jaarrekening. Ondanks beperkte capaciteit is het gelukt om de basis op orde te houden en verbeteringen door te voeren.

Een belangrijk aandachtspunt was de juiste vastlegging van zorggegevens in de systemen. Door hier structureel aandacht aan te besteden, is het aantal fouten verminderd. Dit blijft ook in 2026 een speerpunt, omdat goede registratie nodig is om financieel in control te blijven.

Medisch Informatie Management: systemen die ondersteunen

Medisch Informatie Management (MIM) werkte in 2025 aan verdere vereenvoudiging en verbetering van het applicatielandschap. De samenwerking met het UMC Utrecht verliep hierbij goed. Door applicaties beter op elkaar af te stemmen, wordt de gebruikerservaring voor medewerkers verbeterd.

Tegelijk bleven er aandachtspunten, zoals capaciteit in technisch beheer en het tijdig aanpassen van autorisaties. Ook is gestart met het project Managementinformatie MGZ CMH, waarmee stapsgewijs meer inzicht wordt gegeven in zorg- en bedrijfsgegevens. De eerste dashboards zijn beschikbaar en worden in 2026 verder doorontwikkeld.

Ondersteuning met het oog op hoofdtaak 1

Een rode draad door alle ondersteunende afdelingen heen was de voorbereiding op hoofdtaak 1. Of het nu ging om beveiliging, logistiek, informatievoorziening of personele inzet: overal is gekeken wat nodig is om ook in uitzonderlijke omstandigheden te kunnen blijven functioneren. Dit vraagt om samenwerking, duidelijke afspraken en realistische keuzes.

Een stevige basis voor de toekomst

De jaardoelen voor bedrijfsvoering en ondersteuning in 2025 laten zien dat het CMH bewust investeert in zijn fundament. Door teams te versterken, processen te verbeteren en beter inzicht te creëren, ontstaat ruimte voor goede zorg en verdere ontwikkeling. In 2026 wordt hierop voortgebouwd, met als doel een organisatie die betrouwbaar, wendbaar en klaar voor de toekomst is.

De Cup-a-Soup van de bloedvoorziening

Een innovatie met grote impact: de Militaire Bloedbank in Utrecht beschikt als eerste in Nederland over een apparaat dat Spray Dried Plasma (SDP) kan maken. Deze nieuwe manier om bloedplasma te bewaren en te gebruiken, kan levens redden in situaties waarin snelheid en mobiliteit het verschil maken.

Wat is SPD?

SPD is bloedplasma dat wordt gedroogd tot een poeder. Door er later water aan toe te voegen, ontstaat opnieuw vloeibaar plasma dat direct kan worden toegediend. Dr. Femke Noorman, Senior onderzoeker en Verantwoordelijk Persoon bij de Militaire Bloedbank, legt het op haar eigen manier uit:

“SPD is eigenlijk de Cup-a-Soup van de bloedvoorziening. Je voegt water toe, roert even, en je kunt het gebruiken. Dat klinkt simpel, maar het betekent dat hulpverleners ook in het veld snel kunnen handelen, zonder afhankelijk te zijn van vriezers of ingewikkelde apparatuur.”

Personeel van de Militaire Bloedbank haalde in 2025 het certificaat om te mogen werken met de apparatuur die spray-dried plasma maakt.

Waarom dit belangrijk is voor Defensie

Tijdens militaire operaties is het soms onmogelijk om diepgevroren plasma te bewaren/ te vervoeren en/of te ontdooien. SPD biedt dan een goed alternatief voor diepgevroren plasma:

- het blijft maandenlang houdbaar bij kamertemperatuur,
- het is direct inzetbaar voor de behandeling van acuut bloedverlies.

“Tijdens een operatie kun je niet altijd dichtbij een ziekenhuis inrichten,” vertelt Noorman. “Toch wil je gewonden zo snel en goed mogelijk kunnen helpen. Hoe langer het duurt voordat een bloedende patiënt het ziekenhuis kan bereiken, hoe groter het risico op overlijden. Met SPD kunnen we die pre-hospitale behandeling ondersteunen, zelfs onder de meest moeilijke omstandigheden.”

Een stap vooruit voor Hoofdtak 1

De ontwikkeling van SPD sluit direct aan bij Hoofdtak 1 van Defensie: het uitvoeren van militaire operaties tijdens een grootschalig conflict. Snelle medische hulp is daarin essentieel. SPD vergroot de overlevingskansen van militairen en burgers in crisissituaties, en versterkt de medische slagkracht van Defensie.

Maar de toepassing gaat verder dan het militaire domein. Ook in civiele noodsituaties, rampgebieden of traumahelikopters kan SPD van grote waarde zijn. “Het is niet de goedkoopste oplossing,” zegt Noorman, “maar wél het snelste toepasbaar – en dat kan het verschil maken tussen leven en dood.”

Nederland loopt voorop

De techniek is ontwikkeld in de Verenigde Staten en is inmiddels door meerdere landen aangeschaft. Nederland behoort tot de eersten waar de apparatuur is geïnstalleerd en waar sinds augustus 2025 SPD daadwerkelijk geproduceerd wordt. Naar verwachting wordt het product in 2026 goedgekeurd voor transfusie in Amerika en het bedrijf streeft ernaar om nog hetzelfde jaar CE markering te verkrijgen voor de apparatuur en verbruiksartikelen. De Militaire Bloedbank werkt samen met Sanquin en internationale partners waaronder het Rode Kruis om de methode verder te onderzoeken, te standaardiseren en richtlijnen voor kwaliteit vast te stellen.

Voor Defensie is dit een grote stap in medische paraatheid. SPD maakt het mogelijk om levensreddende zorg dichterbij het inzetgebied te brengen, zonder afhankelijk te zijn van zware logistieke middelen.

Onderzoek binnen de Militaire Bloedbank

Ook is er een onderzoeksproject gestart welke door Stichting Zorg Verzekering Krijgsmacht en Defensie wordt gesponsord. In samenwerking met de Militaire Bloedbank, het Alrijne Ziekenhuis en Amsterdam Medisch Centrum zal de komende jaren vooral de klinische toepassing van SPD nader worden onderzocht. Het laboratoriumonderzoek en de verdere ontwikkeling van het SPD product vindt plaats bij de Militaire Bloedbank, onderdeel van het CMH. Daar wordt getest hoe het product zich gedraagt onder verschillende omstandigheden en hoe het product het best kan worden ingezet tijdens missies en oefeningen.

De eerste resultaten zijn veelbelovend. De kwaliteit van SDP komt zeer dicht in de buurt van bevroren plasma en de logistieke voordelen zijn enorm. Zoals Noorman het samenvat:

“Het is misschien niet perfect, maar het is altijd beter dan niets. En in het veld, als elke seconde telt, is dat alles wat ertoe doet.”

Met deze innovatie versterkt het CMH zijn rol als medisch kennis- en expertisecentrum binnen Defensie.

SPD laat zien dat technologische vooruitgang direct kan bijdragen aan wat er werkelijk toe doet: levens redden, overal ter wereld.

De zakjes Spray Dried Plasma komen in handzame verpakking uit de machine. Militairen nemen deze makkelijker mee in hun uitrusting.

Luisteren, leren en verbeteren

Het CMH vindt het belangrijk dat patiënten en medewerkers zich gehoord voelen. Klachten en meldingen geven waardevolle signalen over waar zorg, samenwerking en processen beter kunnen. In 2025 is hier actief aandacht voor geweest.

Klachten: aandacht voor communicatie en vertrouwen

In 2025 zijn bij de klachtenfunctionaris zestien klachten gemeld. Dat zijn er acht minder dan in 2024. De klachten kwamen verspreid over het jaar binnen. In verhouding tot het grote aantal patiëntencontacten is dit aantal laag.

Uit de klachten blijkt een duidelijk patroon. Een deel van de patiënten gaf aan zich niet altijd serieus genomen te voelen of onvoldoende gehoord. Het ging daarbij vooral om communicatie, bejegening en het vertrouwen in de uitleg die werd gegeven. Ook werd genoemd dat terugkoppeling over vervolgstappen soms ontbrak of dat conclusies te snel leken te worden getrokken.

De ervaring leert dat een gesprek veel kan oplossen. Door uitleg te geven, goed te luisteren en ruimte te bieden voor vragen, neemt onduidelijkheid vaak af. Telefonische gesprekken en bemiddeling helpen om wederzijds begrip te creëren en keuzes beter toe te lichten. Door klachten serieus te behandelen, werkt het CMH gericht aan kwaliteitsverbetering en wordt voorkomen dat onvrede verder oploopt.

Meldingen: samen werken aan veilige zorg

Naast klachten zijn er in 2025 in totaal 133 VIM-meldingen gedaan binnen het CMH. Dit aantal ligt lager dan in 2024, toen er 208 meldin-

gen waren, maar is nog steeds hoger dan in de jaren vóór die tijd. De piek in 2024 hing sterk samen met de invoering van HIX 6.3. Hoewel het aantal meldingen hierover is afgenomen, blijft dit onderwerp ook in 2025 zichtbaar.

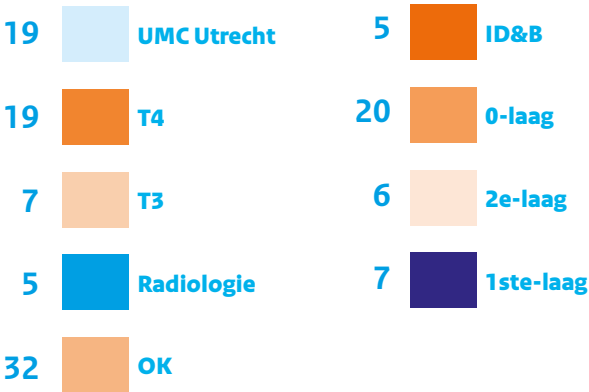
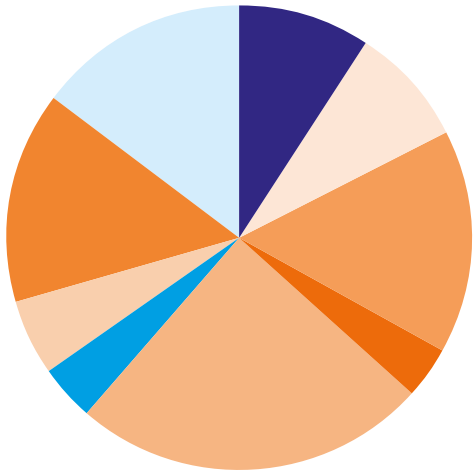
De meeste meldingen kwamen van de operatiekamers. Een groot deel daarvan had te maken met premedicatie, bijvoorbeeld wanneer deze niet of niet correct was voorgeschreven. Andere meldingen waren divers van aard en niet duidelijk te herleiden tot één specifieke trend.

De VIM-commissie heeft in 2025 belangrijke stappen gezet. Het DIA-netwerk is verder ontwikkeld en de vergaderingen zijn opener geworden. Regelmatig sloten DIA-leden en andere collega's aan om meldingen samen te bespreken. Ook zijn commissieleden geschoold in het gebruik van de Verbetermodule, waarin verbetermaatregelen worden vastgelegd en gevolgd. Eind 2025 is bovendien een medewerker van MIM toetreden tot de DIA TD/ICT, zodat meldingen over HIX in 2026 gericht kunnen worden opgepakt.

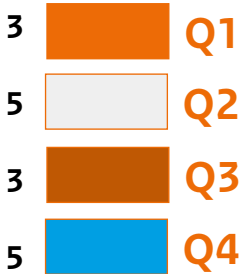
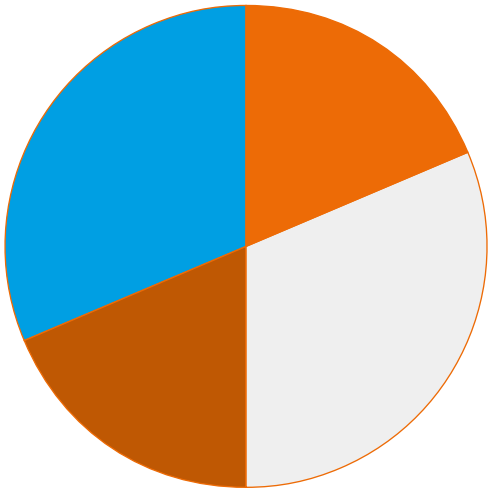
Blijven leren

Klachten en meldingen laten zien waar het CMH kan groeien. Ze benadrukken het belang van duidelijke communicatie, zorgvuldige samenwerking en een open cultuur. Door signalen serieus te nemen en samen te werken aan verbeteringen, blijft het CMH bouwen aan veilige, betrouwbare en mensgerichte zorg.

VIM-meldingen in 2025

Klachten in 2025

07

Strategische
samenwerking

U M C U t r e

In het afgelopen jaar heeft het CMH de samenwerking met het naastgelegen UMC Utrecht verder uitgebreid. Dit betekent dat we steeds meer samenwerken op het gebied van personeel en faciliteiten. Dankzij deze nauwe band kunnen we gebruikmaken van de medische kennis en expertise van het UMC Utrecht, bijvoorbeeld bij de behandeling van kanker. Onze specialisten blijven up-to-date in hun vakgebied door mee te werken aan de complexe zorg die het UMC Utrecht biedt.

In het Civil-Military Centre of Expertise for Trauma Care (CETC) werken collega's uit het UMC Utrecht en de Defensie Gezondheidszorg Organisatie (DGO) samen aan een gezamenlijke missie voor het verbeteren van de zorg na een trauma voor zowel burgers als militairen: nul vermijdbare sterfte en minimalisatie van invaliditeit na (psychisch) letsel. Op 23 oktober ondertekenden Brigade-generaal Diana Verweij (Commandant DGO) en prof. dr. Carina Hilders (voorzitter Raad van Bestuur UMC Utrecht) een nieuwe samenwerkingsovereenkomst waarmee ze een impuls geven aan de volgende fase van het CETC.

Het UMC Utrecht en Defensie bekrachtigen met deze overeenkomst formeel de bestaande samenwerking in het CETC. Daarnaast markeert de overeenkomst de volgende fase waarin het UMC Utrecht en

DGO samen verder bouwen aan het CETC. Het CETC richt zich de komende jaren binnen de domeinen complex acute zorg, psychotrauma en waardegedreven zorg op diverse projecten en onderzoeken.

Centraal staat het continu verbeteren van zorgpaden door het uitvoeren van toegepast onderzoek en het ontwikkelen en delen van kennis over innovaties en (data-)technologie. De vier onderzoekslijnen - Patient Journey, Brandwondenzorg, Synthetische Patiëntendata en Waardegedreven zorg - vormen de rode draad.

Het Calamiteitenhospitaal is een voorziening voor gegarandeerde medische opvangcapaciteit met ruimte voor 200 civiele of militaire slachtoffers. Het is de Role 4 in de geneeskundige afvoerketen voor Defensie. Daarom werken we samen in dit gezamenlijke initiatief van de ministeries van Defensie, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het UMC Utrecht.

Deze strategische samenwerkingen zorgen ervoor dat het CMH hoogwaardige zorg blijft leveren en een belangrijke rol speelt in de nationale rampenbestrijding. Door kennis en middelen te delen, versterken we elkaar en verbeteren we de zorg en veiligheid voor onze patiënten.

Weerbare zorg in de praktijk

Een oorverdovende piep, stof, gruis en vlammen in de verte. Tussen het puin liggen mensen die wachten op hulp. Het lijkt een oorlogssituatie, maar dit is het oefenscenario van de jaarlijkse rampenoefening in het Calamiteitenhospitaal die op 1 november plaatsvond. Dit bijzondere ziekenhuis trainde opnieuw zijn paraatheid om in crisistijd snel en effectief zorg te kunnen verlenen.

1 Voorwoord
Commandant
CMH

2 Missie, visie
en
kernwaarden

3 Het CMH
in 2025

4 Kerncijfers
2025

5 Zorg
in 2025

6 Bedrijfsvoering

7 Strategische
samenwerking

“Gezien de spanningen in de wereld houden we rekening met elk scenario,” zegt Carina Hilders, voorzitter van de raad van bestuur van het UMC Utrecht. “Laten we hopen dat het nooit zover komt. Maar als het moet, staan wij hier klaar om slachtoffers op te vangen. Civiel en militair, samen.”

Oefenen om paraat te blijven

Het Calamiteitenhospitaal is uniek in Nederland. Binnen dertig minuten moet het operationeel zijn en honderden slachtoffers kunnen opvangen. Daarbij werken zorgverleners van het Defensie en UMC Utrecht zij aan zij met hulp van het Rode Kruis, de politie en brandweer. Zo’n samenwerking vraagt niet alleen kennis en materiaal, maar vooral vertrouwen en afstemming.

Commandant van het CMH Rik Bergman verwoordt het zo: “Weerbare zorg vraagt om meer dan goed materiaal en bekwame professionals. Het vraagt om een hechte samenwerking waarin we elkaar blind weten te vinden als het erop aankomt. Het Calamiteitenhospitaal is weerbare zorg in de praktijk. Maar pa-

raathed vraagt onderhoud. Daarom oefenen we, vandaag en morgen.”

Militair en burgerpersoneel werken zij aan zij

Tijdens de oefening was de toestroom van zwaargewonden soms overweldigend. Chirurgen, verpleegkundigen, militair geneeskundigen, psychologen en maatschappelijk werkers werkten samen om in korte tijd de juiste zorg te verlenen. Slachtofferacteurs kregen een eigen scenario: van lichte verwondingen tot levensbedreigende situaties. Sommigen hadden ook een bestaande aandoening of een traumatische ervaring, waardoor de zorgverleners nog scherper moesten handelen.

Trauma-arts Dominique Buck had dit jaar voor het eerst de medische eindverantwoordelijkheid tijdens de oefening. “Het blijft indrukwekkend om te zien hoe soepel de samenwerking verloopt. Iedereen weet wat hij moet doen, en we leren elke keer bij. De kracht van deze oefening is dat civiele en militaire zorg elkaar versterken.”

Oefenen is investeren in vertrouwen

De oefening is niet alleen bedoeld voor het medisch personeel. Ook de volledige crisisorganisatie van het UMC Utrecht deed mee. Van beveiliging en communicatie tot psychosociale opvang: ieder team speelde zijn rol. Zelfs de werkelijkheid werkte een beetje mee – door een echt kookadvies voor het drinkwater draaide de crisisorganisatie deels ook buiten de oefening in de hoogste stand.

De Utrechtse burgemeester Sharon Dijksma en minister van VWS Jan Anthonie Bruijn bezochten de oefening. Dijksma: “Het is geruststellend om te zien hoe goed iedereen op elkaar is ingespeeld. Als inwoner van deze stad geeft dat vertrouwen. En als burgemeester ben ik trots dat we in crisissituaties snel en weerbaar kunnen handelen.”

Cijfers achter de oefening

Aan de oefening deden 169 slachtoffer-acteurs mee, waarvan sommigen meerdere rollen vervulden. In totaal waren ruim 300 zorgprofessionals van Defensie en het UMC Utrecht betrokken, samen met 56 Rode Kruis-medewerkers. Daarnaast hielpen 35 studenten van het Defensity College, van wie sommigen geneeskunde studeren. Zij deden waardevolle ervaring op met grootschalige crisiszorg.

De les van deze dag? Weerbare zorg is geen papieren plan, maar een levend systeem dat alleen sterk blijft door te oefenen. In het Calamiteitenhospitaal komt dat tot leven: militair en civiel, samen paraat voor de zorg van morgen.

DGO

CMH
CENTRAAL
MILITAIR
HOSPITAAL

Bezoekadres:
Lundlaan 1
3584 EZ Utrecht

Postadres:
Postbus 9000
3509 AA Utrecht

defensie.nl/onderwerpen/cmh

T. 030-250 20 00

E. cmh@mindef.nl